ՀՀ 2001 ԹՎԱԿԱՆԻ ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ
ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՄԱՆ ԵՎ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՀԱՄԱՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ

STATE COMMITTEE OF THE ORGANIZATION AND CONDUCTION OF THE RA CENSUS 2001

ОБЩЕГОСУДАРСТВЕННАЯ КОММИССИЯ
ПО ОРГАНИЗАЦИИ И ПРОВЕДЕНИЮ ПЕРЕПИСИ НАСЕЛЕНИЯ РА 2001г.

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ

NATIONAL STATISTICAL SERVICE OF THE REPUBLIC OF ARMENIA

НАЦИОНАЛЬНАЯ СТАТИСТИЧЕСКАЯ СЛУЖБА
РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ 2001թ. ՄԱՐԴԱՀԱՄԱՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ
(ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՑՈՒՑԱՆԻՇՆԵՐԸ)

THE RESULTS OF CENSUS OF REPUBLIC OF ARMENIA OF 2001
(FIGURES OF THE REPUBLIC OF ARMENIA)

РЕЗУЛЬТАТЫ ПЕРЕПИСИ НАСЕЛЕНИЯ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ 2001г.
(ПОКАЗАТЕЛИ РЕСПУБЛИКИ АРМЕНИЯ)

Երևան 2003

Yerevan 2003

Ереван 2003

Սույնով երախտիքի ամենամեծ խոսքն է հղվում հանրապետության ողջ բնակչությանը, որն իր մասնակցությամբ և անգնահատելի վերաբերմունքով նպաստեց Հայաստանի Հանրապետության անդրանիկ մարդահամարի կայացմանը:

ՀՀ 2001թ. մարդահամարի կազմակերպման և անցկացման համապետական հանձնաժողովը երախտիքի խոսքեր է հղում նաև ՀՀ նախագահին, ՀՀ Ազգային ժողովի պատգամավորներին, ՀՀ վարչապետին, ՀՀ նախարարություններին և գերատեսչություններին, ՀՀ մարզպետներին ՀՀ 2001թ. մարդահամարի կազմակերպման և անցկացման աշխատանքներին օժանդակելու համար և 930 համայնքների ղեկավարներին, որոնք փութաջանորեն նպաստեցին ոչ միայն հասցեային տնտեսությունները կարգի բերելու համար, այլև համայնքների տարածքներից հաշվարարների թեկնածուներ տրամադրելու հարցում:

Երախտիքի խոսքեր են հղվում նաև գիտակրթական և հասարակական կազմակերպությունների բոլոր այն անդամներին և աշխատակիցներին, որոնք իրենց առաջարկություններով և դիտողություններով, գիտական և կազմակերպական բնույթի բազմաթիվ սեմինարների ու աշխատանքային հանդիպումների ընթացքում տեղի ունեցած քննարկումների շնորհիվ էապես նպաստեցին մեթոդաբանական և կազմակերպական շատ հարցերի հստակեցմանն ու լուծմանը, ինչպես նաև զանգվածային լրատվամիջոցներին մարդահամարի նախապատրաստման, անցկացման և հետմարդահամարային գործընթացների հնարավորին լայն լուսաբանման համար:

Անկախության պայմաններում Հայաստանի 2001 թվականի առաջին ազգային մարդահամարը մեծապես հնարավոր դարձավ շնորհիվ

This sends the biggest word of gratitude to the whole population of the republic, which with its participation and attitude provided to implementation of the first census of the Republic of Armenia.

The State Commettee of organizing RA 2001 census sends words of gratitude also to President of RA, Prime Minister of RA, RA ministries and commettees, Members of National Assabley of RA, Marzpets for organization and passing works of RA Census 2001 and to the Heads of 930 communities, which has provided not onlyto improve address housings, but also in the problem of providing the candidates to counters.

Thewords of gratitude are send also to all members and stuff of scientific-educational organizations, which with their proposals and notes during the many seminars and work meetings of scientific and organizational character took place because of discussions methodological and organizational many questions' conformation and solving, as well as mass media to illuminate the preparing of the Census, its passing and post-census activities.

In the condition of independence the firstNational Census of Armenia in 2001 wass mainly possible because of

Слова величайшей благодарности посылается всему населению, которое своим участием неоценимым отношением содействовало тому, что первая перепись Республики Армения состоялась.

Общегосударственная комиссия по организации и проведению переписи населения РА 2001г. посылает слова благодарности также Президенту РА, депутутам Национального Собрания РА, Премьер министру РА, Министерствам и ведомствам РА, Марзпетам РА за содействие проведению и организации переписи населения и 930 руководителям общин, которые усердно содействовали не только привидению в порядок адресных хозяйств,но и в вопросе предоставления кандидатов в счетчики.

Слова благодарности направляются также всем тем членам и сотрудникам научно-образовательных и общественных организаций,которые своими предложениями и замечаниями , значительно способствовали решению многих организационных и методологических вопросов, а также средствам массовой информации за помощь деятельности подготовки, проведения переписи населения.

Проведенная, в условиях независимости Армении, первая национальная перепись населения 2001г. большей степенью стала возможным благодаря

ՄԱԿ-ի վիճակագրության բաժնի

UN Statistics Division

Отдела Статистики ООН

ՄԱԿ-ի բնակչության հիմնադրամի

UN Population Fund

Фонда населения ООН

ՄԱԿ-ի զարգացման ծրագրի

UN Development Programme

Программы развития ООН

Համաշխարհային Բանկի

World Bank

Всемирного банка

Եվրամիության ՏԱՍԻՍ ծրագրի

EU Tacis programme

Программы Евросоюза Tacis

Եվրոստատի

Eurostat

Евростата

ԱՄՆ-ի կառավարության

US Government

Правительства США

ԱՄՆ-ի Միջազգային զարգացման գործակալության

US Agency of International Development

Агенства международного развития США

ԱՄՆ-ի առևտրի դեպարտամենտի Հաշվառումների բյուրոյի

US Department of Commerce Berau of Census

Бюро Переписи Департамента Торговли США

Մեծ Բրիտանիայի կառավարության

Great Britain Government

Правительства Великобритании

Մեծ Բրիտանիայի Միջազգային զարգացման նախարարության

Department for International Development of Great Britain

Министерства Международного развития Великобритани

Նիդերլանդների կառավարության

Netherlands Government

Правительство Нидерландов

Շվեյցարիայի դաշնային կառավարության

Federal Government of Switzerland

Федеральное Правительство Швейцарии

Հունաստանի կառավարության

Government of Greece

Правительства Греции

Ավստրիայի վիճակագրական ծառայության

Statistical Service of Austria

Статистической Службы Австрии

Հյուսիսային Իռլանդիայի NI-CO կազմակերպության

Northern Ireland NI-CO organization

Организации NI-CO Северной Ирландии

Հյուսիսային Իռլանդիայի վիճակագրական ծառայության

Statistical Service of Northern Ireland

Статистической Службы *Северной Ирландии*

Հյուսիսային Իռլանդիայի քարտեզագրման ինստիտուտի

Northern Ireland Institute of Mapping

Института Картографии Северной Ирландии

Դանիայի վիճակագրական ծառայության

Statistical Service of Denmark

Статистической Службы *Дании*

Շվեդիայի վիճակագրության բյուրոյի

Bureau on Statistics of Sweden

Бюро Статистики Швеции

ԱՊՀ Վիճակագրության կոմիտեի

Statistical Committee of CIS

Статистический Комитет СНГ

Ռուսաստանի Դաշնության վիճակագրության պետական կոմիտեի

State Statistical Committee of Russian Federation

Госкомстат Российской Федерации

Բուլղարիայի ազգային վիճակագրության ինստիտուտի

National Institute on Statistics of Bulgaria

Национальный Институт Статистики Болгарии

և հատկապես Համաշխարհային բանկի ներկայացուցիչ Լև Ֆրենկմանի կողմից գործադրված անգնահատելի ջանքերի:

and we are very thankful to Lev Frankman for his personal input in the works of Census' organization

и особенно благодаря неоценимым усилиям, приложенным со стороны представителя Всемирного Банка- Льва Френкмана

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ 2001թ. մարդահամարի արդյունքները ներկայացվում են 12 հրապարակումներով՝ Հայաստանի Հանրապետության, ք. Երևանի, 10 մարզերի համար:

Յուրաքանչյուր հրապարակում ներառում է համապատասխան տեղեկություններ բնակչության թվաքանակի ու տարածքային բաշխվածության, ժողովրդագրական բնութագրերի, կրթական մակարդակի, սոցիալ-տնտեսական բնութագրերի, ազգային կազմի, միգրացիայի, տնային տնտեսությունների քանակի ու կազմի, բնակչության բնակության պայմանների վերաբերյալ:

Հրապարակման մեջ զետեղված են ինչպես խորհրդային տարիներին Հայկական ՍՍՀ-ում անցկացված մարդահամարների մասին պատմական համառոտ ակնարկ, այնպես էլ անկախության պայմաններում իրողություն դարձած ՀՀ 2001թ ազգային մարդահամարի անցկացման պատմությունը: Այն ներառում է մարդահամարի հարցաթերթը, ՀՀ Վիճակագրության պետական խորհրդի կողմից հաստատված և Պետական գրանցման ենթարկված մարդահամարային փաստաթղթերի ցանկը, մարդահամարի կազմակերպման փուլերի մանրամասն նկարագրերը, մարդահամարի ելքային աղյուսակները:

Հրապարակումը նախատեսված է հանրության լայն շրջանի համար: Այն կարող է ուղեցույց հանդիսանալ հետագա մարդահամարների անցկացման համար:

FOREWORD

The results of the Census of 2001 are published in 12 books-The Republic of Armenia , Yerevan and 10 marzs.

Each book contains corresponding information about the size of population and it's spatial distribution, the demografic characteristics, educational attainment, social-economical descriptions,ethnic structure, migration, household's number and structure, and conditions of the population.

The publication includes a brief historical review of the censuses during the years of the Soviet Union, as well as about the history of the national census in the conditions of independence, in 2001. It includes the questionnaire of the census, the list of census documents signed by the State statistical council of RA, the detail descriptions of the phases of census, the output tables of the census.

The publication is for all the readers. It can also serve as an indication for the organization of the future census.

ПРЕДИСЛОВИЕ

Результаты переписи населения РА 2001г. издаются двенадцатью книгами: Республика Армения, г. Ереван, 10 марзов.

Каждая книга содержит в себе соответствующие сведения о количестве населения и территориальном распрвделении, о демографической характеристике уровне образования, социально-экономической характеристике, национальном составе, миграции, количестве и составе домашних хозяйств, жилищных условиях населения.

В публикации помещен краткий исторический очерк как о проведенных переписях населения в советские годы в Арм ССР, так и переписи населения , проведенной в условиях независимости РА. Она содержит в себе опросный лист, утвержденный Государственным статистическим советом РА, подробное описание этапов организации переписи населения, выходные таблицы переписи населения.

Публикация предусмотренна для широкого круга читателей. Она может стать путеводителем для дальнейшего проведения переписи населения РА.

ՄԱՍ I

PART I

ЧАСТЬ I

Հ. Աբրահամյան
H. Abrahamyan
О.Абраамян

ՀՀ տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների գործունեությունը համակարգող նախարար
ՀՀ 2001թվականի մարդահամարի կազմակերպման և անցկացման համապետական հանձնաժողովի նախագահ

Minister for Regional Administration and for Coordinating Infrastructure Activities of RA
The Head of the State committee of the organization and conduction of the RA Census 2001

Министр по территориальному управлению и координации деятельности инфраструктур РА
Председатель общегосударственной комиссии по организации и проведению переписи населения РА 2001г.

Ուղերձ

Յանկացած երկրի համար մարդահամարի անցկացումն ունի կարևորագույն քաղաքական և տնտեսական նշանակություն:

Մարդահամարների արդյունքների հիման վրա բնակչության վերաբերյալ ստացված բազմաբնույթ տեղեկությունները հնարավորություն են տալիս ուսումնասիրելու տվյալ երկրի հասարակական և տնտեսական զարգացման մակարդակը և կանխորոշելու հետագա առաջընթացի նոր ուղղություններն ու սկզբունքները:

Հայաստանի Հանրապետությունում տարբեր ժամանակահատվածներում անցկացված մարդահամարները՝ ծրագրային, բովանդակային, նպատակային, ինչպես նաև նախորդող պայմանների և ստացված արդյունքների կիրառելիության տեսանկյունից ունեցել են իրենց բնորոշ առանձնահատկությունները: Այս առումով իր տնտեսական և քաղաքական կարևորությամբ, ծրագրային համընդհանրությամբ առանձնանում է 2001 թվականի հոկտեմբերի 10-19-ը Հայաստանի Հանրապետությունում անցկացված մարդահամարը:

Ամենից առաջ այդ մարդահամարը Հայաստանի անկախության պայմաններում անցկացված առաջին մարդահամարն է և այն մեկ անգամ ևս վկայեց անկախ հանրապետության շուկայական տնտեսահարաբերությունների անցման, բաց հասարակության ձևավորման, կառավարման, տնտեսական ու սոցիալական կառավարման, տնտեսական ու

Message

Census conduction has important political and economic meaning for any country.

Comprehensive information about population obtained from the Census results gives an opportunity to study the level of the social and economic development of the given country and to project the new principles and directions of the future progress.

Censuses conducted in the Republic of Armenia within different periods, had had their specific characteristics from the point of the program, content and purpose, as well as of previous conditions and utilization of the obtained results . From this point by its economic and political importance,universality of the program, the Census conducted in 2001, from 10 to19 October , is quite different.

First of all that Census is the first one, organized in the Republic of Armenia in the independent conditions , and it again witnessed the activation of human factor in the reforms put in management,social and economic spheres, wile passing to market economy and formation of open society, as well as the definite increase of the census role, as a primary source of basic benchmark statistics on population. The results of the last census conducted in Armenia in 1989, after the

Послание

В жизни любой страны перепись населения имеет важнейшее политическое и экономическое значение. Разнохарактерные данные о населении, полученные на основании результатов переписи населения дают возможность изучить общественный и экономический уровень развития и предопределить новые пути и принципы дальнейшего прогресса.

В Республике Армения были проведены переписи населения: програмные, содержательные, целевые, которые с точки зрения применимости предшествующих условий и полученных результатов, имели свои характерные особенности.

В этом смысле своей экономической и политической важностью, программной всеобщностью выделяется перепись населения РА проведенная с 10 –19 октября 2001г..

Прежде всего, это первая перепись, которая проведена в условиях независимости Республики и которая еще раз свидетельствует о переходе независимой Республики к рыночным экономическим отношениям, о формировании открытого общества, управлении, об активизации человеческого фактора, которая осуществляется в реформах экономической и социальной сфер; переписи, как источника комплексных данных о населении, о значении

սոցիալական ոլորտներում իրականացվող ռեֆորմներում մարդկային գործոնի ակտիվացման, մարդահամարի, որպես բնակչության մասին համալիր տեղեկությունների հիմնական աղբյուրի, նշանակության էական աճի մասին:

1988 թվականի դեկտեմբերյան երկրաշարժից հետո, ղարաբաղյան հակամարտության հետևանքով երկրում ստեղծված տնտեսական ու քաղաքական անկայունության պայմաններում 1989 թվականին Հայաստանում անցկացված վերջին մարդահամարի արդյունքները օբյեկտիվ պատճառներով շատ շուտ կորցրեցին իրենց արդիականությունը և, բնականաբար, չէին կարող հիմք հանդիսանալ բնակչության թվաքանակի ընթացիկ հաշվառման համար:

Ի տարբերություն նախորդի, Հայաստանի Հանրապետությունում 2001 թվականի մարդահամարը կազմակերպվեց և անցկացվեց օրենսդրական լուրջ հիմքերի առկայության պայմաններում: Մարդահամարի անցկացման անհրաժեշտությունից ելնելով՝ 1999 թվականին Հայաստանի Հանրապետության Ազգային ժողովն ընդունեց «Մարդահամարի մասին» ՀՀ օրենքը, որով սահմանված ժամկետներն ու դրույթները պահանջեցին 2001 թվականի մարդահամարին մոտենալ նախապատրաստման և անցկացման պետական համալիր ծրագրով, վերջապես, ի տարբերություն ընթացիկ հաշվառումների, մարդահամարը ծրագրավորվեց, որպես գիտականորեն կազմակերպված ժողովրդագրական կարևոր հետազոտություն: 2001 թվականին Հայաստանի Հանրապետությունում անցկացված մարդահամարը առանձնանում է իր լուրջ ծրագրամեթոդաբանական ապահովվածությամբ:

Մարդահամարի նպատակն էր նախօրոք հաստատված ծրագրի համաձայն ողջ երկրի տարածքում մանրամասն տեղեկություններ ստանալ բնակչության թվաքանակի,

1988 December earthquake , in the social-economical unstable conditions caused by the Kharabakh conflict, lost their reliability by objective reasons and naturally couldn't serve as a basis for current population estimations.

As distinguished from the previous one, Census 2001was organized and conducted with serious legislative basis. Taking into the consideration the importance of the organization of the Census, in 1999 the Parliament of the Republic of Armenia adopted the law "On Census", the isuues and terms fixed in it required to treat the Census by the state complex program of organization and conduction. At last, being different from the current registration, the Census was planned as scientifically organized demographic important survey. The 2001Census in the Republic of Armenia is distinguished by its serious methodological maintenance.

The aim of the Census was to obtain detailed information about the population size, composition, distribution , migration, reproduction, labor market and the housing conditions of the population, according to the plan confirmed before. And from the point of implementing this aim, the 2001 Census in our country was considered to be the most important, difficult and responsible undertaking. In order to conduct the with high-level and organized Census great organizational and methodological efforts were required which were directly implemented by the National Statistical Service of the Republic of Armenia with the assistance of national and local self-government bodies and different state and international organizations.

The preparatory works implemented by the State Commission of 2001 Census and comissions for Census preparation and conductions of city Yerevan and RA Marzes created by RA government decisions, as well as the scientific-methodological provision of the program design became the main proof of the RA 2001 census conduction in high level .

существенного роста.

После декабрьского землетрясения 1988г. в условиях экономической и политической нестабильности, создавшейся вследствии Карабахского противостояния 1989г., результаты последней переписи населения РА 1989г. по объективным причинам очень скоро потеряли свою актуальность и, естественно не могли явиться основой для текущего учета численности населения.

Перепись населения РА 2001г., в отличии от предыдущей, была организована и проведена в условиях наличия законодательной основы.

Исходя из необходимости проведения переписи населения Национальное Собрание РА в 1999г. приняло закон РА "О переписи населения", по которому установленные сроки и положения требовали: подойти с государственной комплексной программой подготовки и проведения переписи населения РА 2001г., которая в отличии от текущих учетов, была запрограммирована, как народное, организованное, научно обоснованное исследование.

Перепись населения РА 2001г. выделяется своей серьезной программно–методологической обеспеченностью.

Цель переписи, согласно заранее утвержденной программе, получить на теретории всей страны подробную информацию о численности населения, структуре, распределении, миграции, воспроизведении, рынке труда и об условиях жизни населения. Именно с точки зрения осуществления этой цели, перепись населения 2001г., в жизни нашей страны рассматривается как важнейшее, сложное и ответственное событие. Для организованного проведения переписи на вышем уровне потребовалась огромная организационная, программно–методологическая работа, которая была осуществлена Национальной статистической службой РА, орга-

կառուցվածքի, տեղաբաշխման, միգրացիայի, վերարտադրության, աշխատանքի շուկայի և բնակչության պայմանների վերաբերյալ: Հենց այս նպատակի իրագործման տեսանկյունից էլ 2001 թվականի մարդահամարը մեր երկրի կյանքում դիտարկվեց որպես կարևորագույն, բարդ ու պատասխանատու իրադարձություն: Մարդահամարը բարձր մակարդակով և կազմակերպված անցկացնելու համար պահանջվեց կազմակերպչական և ծրագրամեթոդաբանական հսկայածավալ աշխատանք, որի անմիջական իրականացնողը պետության Ազգային վիճակագրական ծառայությունը՝ պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինների, պետական և միջազգային տարբեր կազմակերպությունների աջակցությամբ: Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշումներով ստեղծված մարդահամարի կազմակերպման և անցկացման համապետական և մարդահամարի նախապատրաստման և անցկացման Երևանի քաղաքային և մարզային հանձնաժողովների կողմից իրականացված նախապատրաստական աշխատանքները, ինչպես նաև ծրագրի մշակման գիտամեթոդական ապահովվածությունը եղան 2001 թվականի մարդահամարի բարձր մակարդակով անցկացման հիմնական գրավականը:

Ինչ խոսք, մարդահամարի ծրագիրը ուղղակիորեն անհնարին կլիներ իրագործել առանց նախապատրաստման, անցկացման և նյութերի մշակման ծախսերի համապատասխան ֆինանսական միջոցներով ապահովվածության: Այս հարցում ուղղակիորեն ներդաշնակվեցին մարդահամար անցկացնելու Հայաստանի կառավարության վճռականությունն ու այդ կարևորագույն գործին դոնոր երկրների կողմից ֆինանսական աջակցություն ցուցաբերելու պատրաստակամությունը:

No doubt that the program of the Census would simply fail without the appropriate financial means for Census preparation, conduction and data processing .

Commision of the organization and realization of the Census, I give my word of thanks

In this problem the resolution of the government to conduct census and the donor countries readiness for financial assistance were directly harmonized.

As the Head of the State commission of 2001 Census organization and conduction, I express my thankfulness form the name of the Government of Armenia to all those international organizations and donor countries, by whose assistance the realization of Census became possible.

A large number of human resources were involved in the works of 2001Census preparation and conduction. I may say, that all the citizens of the Republic of Armenia gave their participation to census conduction. It's worth to asure, that on the experience of the organization of this Census the importance of the future censuses will be seen more clearly, as by the results of each census, the present and future of the country is estimated.

нами государственного управления и местного самоуправления, при содействии различных международных организаций.

Основным залогом проведения переписи населения 2001г. на высшем уровне стало обеспечение научно–методологической обработки программы, как и осуществление созданными правительственными решениями РА, комиссиями марзов и ереванской городской комиссией подготовительных работ подготовки и проведения общегосударственной переписи населения РА.

Конечно, осуществление программы переписи населения было бы не возможно без обеспечения расходов на подготовку, проведение и обработку материалов соответствующими финансовыми средствами.

В этом вопросе непосредственно сочитались решительность правительства Армении в проведении переписи населения и готовность стран – доноров оказать финансовое содействие этому важнейшему делу.

Как председатель общегосударственной комисии по организации проведения переписи населения РА 2001г. от имени правительства Армении выражаю благодарность всем тем международным финансовым организациям и странам–донорам, благодоря содействию которых , стало вазможно претворение в действительность организации и проведения переписи населения. В дело проведения переписи населения 2001г. были вовлечены многочисленные человеческие ресурсы. В проведении переписи населения, можно сказать, соучастниками стали все граждане РА. Уверен, что на основании опыта организации и проведения переписи РА 2001г. будет утверждена и совершеннее воспринята следущая перепись населения, имеющая экономическую и политическую важность и необходимость, т.к. результаты переписи населения оценивают настоящее страны , и по – новому подчеркивают будущее.

Որպես Հայաստանի Հանրապետության 2001 թվականի մարդահամարի կազմակերպման և անցկացման համապետական հանձնաժողովի նախագահ, Հայաստանի կառավարության անունից շնորհակալություն եմ հայտնում բոլոր այն միջազգային ֆինանսական կազմակերպություններին և դոնոր երկրներին, որոնց աջակցության շնորհիվ հնարավոր եղավ իրականություն դարձնել մարդահամարի կազմակերպումն ու անցկացումը:

Հայաստանի Հանրապետության 2001 թվականի մարդահամարի նախապատրաստման և անցկացման աշխատանքներում ներգրավվեցին մեծաքանակ մարդկային ռեսուրսներ: Մարդահամարի անցկացմանը, կարելի է ասել, հաղորդակից դարձան Հայաստանի Հանրապետության բոլոր քաղաքացիները: Համոզված եմ, որ 2001 թվականի մարդահամարի կազմակերպման և անցկացման փորձի հիման վրա կհաստատվի և առավել կատարյալ կընկալվի Հայաստանի անկախ հանրապետության հետագա մարդահամարների տնտեսական ու քաղաքական կարևորությունն ու անհրաժեշտությունը, քանզի յուրաքանչյուր մարդահամարի արդյունքներով գնահատվում է երկրի ներկան և նորովի ուղենշվում ապագան:

Ս. Մնացականյան
S. Mnatsakanyan
С. Мнацаканян

ՀՀ Ազգային վիճակագրական ծառայության նախագահ
The President of the National Statistical Service of the RA
Председатель Национальной статистической службы РА

Ուղերձ

«Մարդահամարի մասին» ՀՀ օրենքի համաձայն, 2001թ. հոկտեմբերի 10-19-ըՀայաստանի Հանրապետությունում անցկացված մարդահամարն առաջինն էր մեր երկրի պատմության մեջ, որն իրականություն դարձավ անկախության պայմաններում:

Ցանկացած երկրի համար խաղաղ պայմաններում մարդահամարները հանդիսանում են ամենախոշոր միջոցառումները, որոնք առնչվում են մարդահամարի պահին երկրի ողջ բնակչությանը: Այս առումով ՀՀ 2001թ. մարդահամարը բացառություն չկազմեց:

Մարդահամարների նպատակը ոչ միայն ըստ երկրի վարչատարածքային բաժանման բնակչության թվաքանակի և կազմի պարզումն է, այլև մարդահամարային ամփոփ ցուցանիշների օգնությամբ հասարակությանն ու քաղաքական վճիռներ կայացնող ատյաններին ավելի որակյալ որոշումներ կայացնելուն օժանդակելը, երկրի ապագայի ու զարգացումների ուրվագծերը հստակեցնելն է:

ՀՀ 2001թ. մարդահամարին, հաճելիորեն, չարձանագրվեց որևիցէ արտառոց միջադեպ, ինչը հիմնականում պայմանավորված էր, մեր երկրի բնակչության կողմից ցուցաբերված այն անգնահատելի բարյացկամ ու հանդուրժողական վերաբերմունքով, որի ականատեսներն էին մարդահամարի նախապատրաստման, կազմակերպման և անցկացման գործընթացներին մասնակցած մոտ 16 հազար աշխատակիցները, այդ թվում 8 միջազգային

Message

The first census in the history of the Republic of Armenia,which became true only in the conditions of independence, was conducted in 2001, 10–19 of October, according to the RA law “On census ” .

In peacetime censuses are regarded to be the biggest undertakings involving the whole population, for any country. And in this sense the RA 2001 census was not an exception.

The aim of the census is not only to estimate the size, distribution and composition of the population, but also to promote the society and political decision - makers to take qualified decisions ,to clearify the outlines of the country’s future and its development , useing the census summary data .

It’s pleasant to mention, that during the RA 2001 census not a single strange case was registered, which was mostly due to the invaluable benevolence and tolerence of our country’s population, the witnesses were nearly16 000 staff recruited for preparatory, organization and conduction processes , as well as the representatives of 8 International organizations and 11countries, who contributed the RA to hold the first census in the period of independence. Besides t he words of gratitude to the population of our country ,it’s worth rendering due to the international society, in the face of all those donor international organizations and governments who offered invaluable material, financial experimental and consulting assistance for the realization of the RA 2001 census.

Послание

Согласно закону РА “О переписи населения” с 10-19 октября 2001г. в Республике Армения впервые в истории нашего народа была проведена перепись населения, которая претворена в действительность в условиях независимости Республики.

Переписи населения в мирных услоиях для любой страны являются самыми крупными мероприятиями, соприкасающимися со всем населением страны.

В этом смысле не была исключением и перепись населения РА 2001г.

Цель проведения переписи населения не только выяснить численность и состав административно-территориального деления страны, но и помочь инстанциям, осуществлющим общественные и политические постановления, принимать более качественные решения об определении контуров будущего развития страны с помощью обобщенных показателей переписи населения.

Приятно, что во время переписи населения РА 2001г. не были зафиксированны какие-либо нелепые инциденты, что, в основном, были обусловлено тем неоценимым доброжелательным и терпеливым отношением населения нашей страны, свидетелями которого были участвующие более 16000 работников, в том числе международных организаций и представителей 11 стран, которые содействовали делу подготовки, организации и проведения первой переписи населения РА в условиях независимости Республики.

կազմակերպությունների և 11 երկրների ներկայացուցիչները, որոնք օժանդակում էին Հայաստանի Հանրապետությանը անկախության պայմաններում իր առաջին մարդահամարն անցկացնելու գործում: Մեր երկրի բնակչությանը հղված երախտիքի խոսքից զատ, հարկ է արժանին մատուցել նաև միջազգային հանրությանը, ի դեմս բոլոր այն միջազգային դոնոր կազմակերպությունների և երկրների կառավարությունների, որոնք անգնահատելի նյութական, ֆինանսական, փորձագիտական և խորհրդատվական օժանդակություն ցուցաբերեցին Հայաստանին ՀՀ 2001թ. մարդահամարն իրականություն դարձնելու գործում:

ՀՀ 2001թ. մարդահամարի կարևորությունն ու նշանակությունն արժևորվում է նաև այն հանգամանքով, որ ԽՍՀՄ վերջին՝ 1989թ. մարդահամարն անցկացվել էր Սպիտակի աղետալի երկրաշարժից անմիջապես հետո, ինչն անմիջականորեն ազդել էր այդ մարդահամարի ցուցանիշների գործունակության վրա: Ավելին, հետագա տարիներին, ԽՍՀՄ փլուզման, Ղարաբաղյան հակամարտությամբ, ազգամիջյան պատերազմի և նոր տնտեսակարգի ձևավորմամբ պայմանավորված, ժողովրդագրական տեղաշարժերի տեղեկատվական ոլորտում ձևավորվել էր «անորոշության դաշտ», քանզի բնակչության կազմի և թվաքանակի վերաբերյալ Հայաստանի ժողովրդագրական բոլոր ցուցանիշները «դատապարտված էին» հիմնվելու 22-ամյա վաղեմության մարդահամարի (1979թ.) տվյալների վրա:

Վերոհիշյալով հանդերձ, հուսով ենք, որ ՀՀ 2001թ. մարդահամարի արդյունքներն էապես կնվազեցնեն վերոհիշյալ «անորոշության դաշտը» և հիմք կհանդիսանան ժողովրդագրական ցուցանիշների ընթացիկ հաշվառման համակարգերը կատարելագործելու աշխատանքներում:

The importance and meaning of the RA 2001 census is also valued due to the fact, that the last population census of USSR, in 1989,was conducted right after the disastrous Spitak (northern Armenia)earthquake which influenced on the functioning of census results. Even more, during the following years, as a result of the collapse of theUSSR, conflict arround Karabagh , the formation of the new economic system, an "indefinite field"was created around demographic data, as the population estimations were to be based on 22 year old (1979)census data .

Taking into consideration the above mentioned, we hope, that the results of the RA 2001census will substantially minimize the above mentioned "indefinite field", and will serve as a base for improving counting system of the demographic current estimations.

Помимо слов благодарности, выраженных населению нашей страны, необходимо отдать должное также международной общесвенности в лице всех международных донорских организаций и правительств стран, которые оказали неоценимую материальную, финансовую экспертную и консультационную помощь действительность переписи населения РА 2001г.

Важность и значение переписи населения РА 2001г. оценивается так же тем обстоятельством, что последняя перепись в СССР была проведена в 1989г. непосредственно сразу после стихийного землетрясения в Спитаке, что повлияло на действенность показателей переписи населения.

Более того, в последующие годы распада СССР, карабахского противостояния, межнациональных и экономических формирований, обусловленных демографической миграцией, в сфере информации формировалось как "поле неопределенности", ибо демографические все показатели о составе и численности Армении были "приговорены" основываться на данные переписи населения 1989г, имеющие двадцатидвухлетнюю давность.

Вместе с вышесказанным, надеемся, что результаты переписи населения РА 2001г. существенно уменьшат вышеупомянутое "поле неопределенности" послужат основой усовершенствования работ по систематизации текущего учета демографических показателей.

Վ. Խաչատրյան
V. Khachatryan
В. Хачатрян

ՀՀ ֆինանսների և էկոնոմիկայի նախարար
The Minister of Finance and Economics
Министр финансов и экономики Республики Армения

Ուղերձ

Ես շատ եմ կարևորում մարդահամարի անցկացումը Հայաստանում և գտնում եմ, որ Անդրանիկ Մարգարյանի ղեկավարած կառավարության կատարած կարևորագույն գործերից է նաև մարդահամարի անցկացումը:

Կարևոր է, որ այս կառավարությունը չխուսափեց այդ հարցից և դրսևորեց քաղաքական կամք հենց իր կառավարման ընթացքում անցկացնել մարդահամար, անկախ նրանից, թե այդ միջոցառման արդյունքները ինչպիսի խնդիրներ կառաջացնեին: Ես ցանկանում եմ նաև իմ խորին շնորհակալությունը հայտնել նախ դոնոր հանրությանը իրենց գործուն աջակցության համար, այն աջակցության, որ դրսևորեցին թե մարդահամարի անցկացման որոշում ընդունելու, և թե բուն պրոցեսի ընթացքում:

Ցանկացած տեղեկատվության, հատկապես մարդահամարի, արժանահավատությունը խիստ կարևորվում է ինչպես երկրի ազգաբնակչության, այնպես էլ միջազգային հանրության համար: Արժանահավատ տեղեկատվության առկայությունը հնարավորություն է տալիս (հատկապես ժողովրդագրական ցուցանիշների մասով) սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրերի մշակման հիմքում դնել ոչ թե փորձագիտական գնահատականներ, այլ իրական ցուցանիշներ, որը նախընտրելի է հենց այդ ծրագրերի իրականացման արդյունավետության տեսանկյունից:

Հայաստանում վերջին մարդահամարն անց էր կացվել դեռևս խորհրդային տարիներին և բնական է, որ այն չէր արտացոլում երկրի իրական պատկերը: Բացի այն, որ արդեն տնտեսական և հասարակական համակարգը փոխված էր,

Message

I give a great importance to the Census conduction for Armenia, and I think that one of the most important actions taken by the government headed by Andranik Margaryan is considered to be the organization of this Census, as well.

It's necessary, that this government didn't avoid this problem and displayed political will to organize the Census just during their Government no matter what problems would be brought by the results of that process. I wish to give my deep gratefulness to the donor countries for their effective help, and interference in both making decisions and in the process itself.

The reliability of any information, especially census data, is very important for country's population and international society. The existence of valuable information gives an opportunity instead of expert estimations to use real figures as a basis for the socio-economic development programs, which is preferable from the viewpoint of successful realization of those programs.

In Armenia the last Census was organized in the years of the Soviet Union, and it's natural that it didn't show the real picture of the country. Besides the fact that the economic and social structure had been changed, since 1991 the information about size of emigrants become hard to capture by the statistical bodies. In this situation, the necessity of census conduction was more than evident for the Republic of Armenia as it had chosen the direction aim of improving the social and economical conditions .

The results of the Census are especially important for the realization of economic, as well as social and territorial policies, creating true,reliable

Послание

Я придаю проведенной в Армении переписи населения большое значение, и нахожу, что одним из важнейших дел, которым руководил Андраник Маркарян была перепись населения. Важно, что правительство не уклонялось от решения этого вопроса и проявило политическую волю к проведению переписи населения именно в период своего руководства, независимо от того какие проблемы могли бы выдвинуть результаты этого мероприятия. Я также желаю выразить свою глубокую признательность, во – первых, донорской общественности за их деловое содействие, то содействие, которое проявили в принятии решений о проведении переписи населения в течении самого процесса.

Для международного сообщества, как и для населения страны очень важна достоверность любой информации, особенно о переписи . Наличие достоверной информации дает возможность (особенно по части демографических показателей) брать за основу не экспертные оценки, а действительные показатели, которые предпочтительнее с точки зрения продуктивности осуществления этих программ.

Последняя перепись в Армении была проведена еще в советские годы и, естественно, что она не отражала действительной картины страны. Кроме этого была изменена экономическая и общественная система, а с 1991г. информация об эмиграции из Армении, данная статистической службой, с трудом поддавалась учету.

В этой ситуации на пути экономических и социальных реформ, для Армении была чрезвы-

1991 թվականից ի վեր Հայաստանից արտագաղթածների վերաբերյալ տեղեկությունները վիճակագրության ծառայության կողմից դարձել էին դժվար հաշվարկելի: Այս իրավիճակում տնտեսական և սոցիալական բարեփոխումների ճանապարհ բռնած Հայաստանի համար մարդահամարի անցկացման անհրաժեշտությունը ավելի քան ակնհայտ էր: Մարդահամարի արդյունքները հատկապես կարևորվում են ինչպես տնտեսական, այնպես էլ սոցիալական և տարածքային քաղաքականությունների իրականացման հանար՝ ստեղծելով երկրում զբաղվածության, մարդկային ներուժի և ցուցանիշների վերաբերյալ իրական, արժանահավատ տվյալների բազա: Դա կօգնի ճիշտ սպասումներ ձևավորել երկրում ֆինանսական ծրագրերի իրականացման արդյունավետության, զբաղվածության, ինչպես նաև ներդրումային ծրագրերի իրականացման արդյունքում:

Հատկապես պետական ֆինանսական ծրագրերի իրականացման համար կարևորվում է բյուջետային ծախսերի սոցիալական ուղղությունները բնութագրող, մարդահամարի արդյունքների հիման վրա հաշվարկված հարաբերական ցուցանիշների որակը, որով էլ պայմանավորված կբարձրանա բյուջետային ծախսերի արդյունավետությունը:

Զբաղվածության և ներդրումների խնդիրների լուծման ծրագրերի իրատեսականության բարձրացումը հիմնականում պայմանավորվում է թե՛ մարդկային ներուժի, և թե՛ զբաղվածների և չաշխատողների վերաբերյալ հավաստի տեղեկությունների ամբողջականության ներքո ծրագրային խնդիրների և դրանց հաղթահարման ճանապարհների մասին համապարփակ և ամբողջական պատկերացում կազմելով:

Մարդահամարի վերաբերյալ տեղեկությունները կարևոր են նաև տարածքային և համայնքային ծրագրերի համամասնական զարգացման և արդյունավետ իրականացման համար: Մարդահամարի արդյունքները կմեծացնեն նաև բյուջետային ծրագրավորման որակը:

Մարդահամարի իրականացումը մեզ կօգնի նաև մեկ մարդու, կամ մեկ զբաղվածի հաշվով հաշվարկվող տնտեսական ցուցանիշների ճշտու-

information basis on employment and internal human resources in the country. It'll help to create true expectations on the fruitfulness of financial projects, employment, as well as investment programs taken in the country.

For the realization of the state financial programs, the quality of relative figures describing the social directions of budget expenses, based on census results , are of great importance, and according to which the efficiency of the budget expenses will rise.

The rise of the reality of programs solving the investment and employment problems is generally connected with getting a clear imagination of the time information about the human internal strength, as well as about the employed and unemployed people.

The information concerning the Census is also of great importance for the efficient realization and for the proportional development of territorial and communities programs. The results of the Census will enlarge also the quality of budget programming.

The realization of the census will also solve the problem of rising the level precise count of economic figures per capita or per employed person , not only for international comparisons, but also to view the right place of Armenia among the line within other countries .

чайно важна необходимость проведения переписи населения. Результаты переписи особенно значимы как в осуществлении экономической, социальной и территориальной политики, создавая в стране базу существенных достоверных данных о показателях человеческого потенциала, занятости в стране, как и в претворении инвестиционных программ. Для претворения в жизнь государственных финан-совых программ особенно большое значение придается бюджетным расходам, характеризующим социальные направления: на основе результатов переписи было вычислено качество относительных показателей, чем будет обусловлено повышение продуктивности бюджетных расходов.

Подъем реальности программ решений проблем инвестиций и занятости в основном обуславливается составлением целосного и всеобъемлющего представления о программных проблемах и путях их преодоления , а также достоверными данными о человеческом потенциале, в частности о занятых, и не работающих. Данные о переписи важны также для результативного осуществления и пропорционального развития территориальных и общинных программ. Данные о переписи увеличат также качество бюджетного планирования.

Осуществление переписи поможет нам также в поднятии степени точности экономических показателей, расчитываемых на одного занятого или одного человека, которые становятся особенно важным для правильного видения места Армении в рядах других стран во время осуществления международных программ синтезирования.

թյան աստիճանի բարձրացման հարցում, որը հատկապես կարևորվում է միջազգային համադրումների իրականացման ժամանակ այլ երկրների շարքերում Հայաստանի տեղը ճիշտ տեսնելու համար:

Գ. Գևորգյան
G. Gevorgyan
Г. Геворкян

ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի անդամ

The member of State Council on Statistics of RA

Член государственного статистического совета РА

Ուղերձ

Տնտեսական և սոցիալական զարգացում, վարչական գործունեություն կամ գիտական հետազոտություններ իրականացնելու և պլանավորելու համար անհրաժեշտ են ճշգրիտ և մանրամասն տվյալներ բնակչության, նրա տեղաբաշխման և կազմի վերաբերյալ և մարդահամարներն են, որ հանդիսանում են այդպիսի մեկնարկային, բազային վիճակագրական տեղեկատվության ստացման հիմնական աղբյուրը: 2001թ. Հայաստանում անցկացված մարդահամարի տվյալները կներկայացվեն բնակչության, նրա առանձին տարիքային խմբերի, ամուսնական զույգերի, տնային տնտեսությունների, ինչպես նաև նրանց բնակության պայմանների վերաբերյալ վիճակագրական ցուցանիշներով՝ ոչ միայն հանրապետության, այլ նաև նրա առանձին վարչական միավորների կտրվածքով:

Համոզված եմ, որ անկախության պայմաններում Հայաստանում անցկացված առաջին մարդահամարի արդյունքներն էական նշանակություն կունենան մեր երկրի պետական քաղաքականության մշակման պլանավորման և կառավարման համար: Մարդահամարի արդյունքները կօգտագործվեն նաև այնպիսի բնագավառների ռազմավարությունների և ծրագրի մշակման, կառավարման և գնահատման համար, ինչպիսիք են կրթությունը, զբաղվածությունն ու աշխատուժը, ընտանիքի չափերի պլանավորումը, բնակարանային շինարարությունը, գյուղական վայրերի զարգացումը, սոցիալական ապահովությունը և այլն:

Message

Precise and detailed data about the allocation and structure of population is needed for economic and social development, for realization and planning of administrative activity and scientific researches in the country. Census is the main source of benchmark statistics data. The results of the 2001 Census of RA will be presented in terms of statistics in t separate age groups, married couples, households and their living conditions not only on the state level but also on a wide wariety of local administrative units.

I'm sure that the results of the first census, realized in Armenia in independent conditions, are of essential importance to the design and plan for state policy, as well as for administrative activity. The results of the Census will also be used to work out strategies and plans of such domains as education , employment and labor force, family planning, house construction, development of rural localities, social security etc

Послание

Для планирования и реализации научных исследований или административной деятельности, экономического и социального развития необходимы точные и подробные данные о населении, его расположении и составе, и в этом плане переписи являются основным источником получения такой стартовой, базовой информации. Данные переписи населения, проведенной в Армении в 2001г., о населении, его отдельных возрастных группах, семейных парах, домашних хозяйствах, а также условиях проживания, будут представленны статистическими показателями не только по республике, но и по ее отдельным административным единицам.

Увурен, что результаты первой переписи населения, проведенной Армении в условиях независимости, будут иметь важное значение для планирования и управления разработки государственной политики. Результаты переписи населения будут использованны также для разработки, оценки, управления стратегий и программы и планирования стратегий таких отраслей, как образование, занятость и рабочая сила, планирование семьи, строительство жилых домов, развитие сельских местностей, социальное обеспечение и т. д.

Գ.Գրիգորյան
G. Grigoryan
Г. Григорян

ՀՀ Ազգային անվտանգության ծառայության պետի առաջին տեղակալ

First deputy chief of the National Security Service of the RA

Первый заместитель начальника Службы Национальной Безопасности РА

Ուղերձ

Մարդահամարների դերն ու նշանակությունը չափազանց կարևոր են ցանկացած երկրի նկարագրի ձևավորման գործում: Բնակչության թվաքանակների և կառուցվածքի վերաբերյալ ցուցանիշները, երկրի մնացյալ ցուցանիշների գնահատման հիմքն են հանդիսանում: Այդ իսկ պատճառով մարդահամարները համարվում են կարևորագույն համապետական միջոցառումներ, որոնց օժանդակելն ու մասնակից լինելը բոլորիս պարտքն է:

Message

The role and significance of the census is very important wile formation of the characteristic of a country. The data on the size and structure of the population is a basic benchmark statistics for estimating rest of the indexes about the country.

That is the reason why censuses are regarded to be the most important National undertakings, and to assist and participate in these is the duty of all of us.

Послание

Роль и значение переписи чрезвычайно важны в деле формирования облика любой страны. Показатели численности и структуры населения являются основой оценки остальных показателей страны.

И по этой причине, переписи населения считаются важнейшими общегосударственными мроприятиями, участие в которых долг всех нас.

Հ. Վարյան
H. Varyan
О. Варян
ՀՀ Ոստիկանության պետի տեղակալ
Deputy chief of police of RA
Заместитель начальника полиции РА

Ուղերձ

Մարդահամարը ժողովրդի իրավիճակի ճշգրիտ ախտորոշումն է, որը հնարավորություն է տալիս անցկացնել անհապաղ պրոֆիլակտիկ միջոցառումներ, որոնք արգելակում են տարբեր արատների զարգացումը: Սեփական ժողովրդի իրական վիճակի մասին տեղեկությունները՝ նրանով ճիշտ և էֆեկտիվ ղեկավարման ճանապարհն է:

Message

The Census is a truthful diagnosis of the population situation which gives the opportunity to undertake urgent prophylactic arrangements, preventing the development of various of negative phenomena. The knowledge of the real situation of our population is the only way of its effective and right management.

Послание

Перепись- есть точнейший диагноз состояния народа, дающий возможность проведения неотложных профилактических мероприятий, непозволяющих развитие разных недугов. Знание истиного состояния собственного народа – есть путь к правильному и эффективному управлению им.

Ռ. Նազարյան
R. Nazaryan
Р. Назарян

Երևանի քաղաքապետ
Mayor of Yerevan
Мэр Еревана

Ուղերձ

Հայաստանի Հանրապետությունում 2001 թվականի հոկտեմբերի 10-19-ը անցկացված, անկախությունից ի վեր, առաջին մարդահամարը կարևորագույն պետական միջոցառում էր, որը հնարավոր դարձավ իրագործել բազմաթիվ միջազգային կազմակերպությունների օժանդակության և աջակցության շնորհիվ:

Այս միջոցառումն առանձնապես կարևորվում էր, քանի որ Հայաստանը վերջին 10 տարիների ընթացքում ենթարկվել էր դեմոգրաֆիկ լուրջ փոփոխությունների, էապես փոխվել էր երկրի ժողովրդի սոցիալ-ժողովրդագրական իրավիճակը:

Աշխարհի ոչ մի երկրում հնարավոր չէ զարգացնել տնտեսությունը, իրականացնել քաղաքական, տնտեսական և սոցիալական բարեփոխումներ առանց ունենալու բնակչության մասին ճշտված վիճակագրական տվյալներ:

Բարձր գնահատելով ՀՀ Ազգային վիճակագրական ծառայության մարդահամարի վարչության և մարզային հանձնաժողովների կատարած ծավալուն աշխատանքը, ինչպես նաև Միացյալ Ազգերի Կազմակերպության և մյուս դոնոր կազմակերպությունների՝ ֆինանսական և տեխնիկական աջակցությունը, համոզված եմ, որ մարդահամարի արդյունքների հրապարակումը մեծապես կնպաստի մեր երկրի առջև ծառացած բազմաթիվ կարևոր խնդիրների լուծմանը, որից առաջին հերթին կշահի հանրապետության բնակչությունը:

Message

The realization of the Census in 2001, October 10-19 in the Republic of Armenia was the most important action in the conditions of independence, which became possible to realize with the assistance of a number of international organizations.

This action was especially of much importance, for Armenia had come across some serious demographic changes during the last ten years, and the social-demographic conditions of people has changed.

It's impossible to develop an economy, to realize political, social and economic improvements in no country of the world, without having precise statistical information on population.

Highly appreciating the work of the National Statistical Service and the work of the regional commission, as well as the financial and technical assistance of United Nations Organization and other donor countries, I'm sure, the publication of the results of the Census will greatly promote the solving of a large number of problems in our country, form which first of all the population of the republic will gain.

Послание

Первая перепись населения РА, проведенная с 10 по 19 октября 2001г. в независимой республике Армения – первая перепись, которая является важнейшим государстевнным мероприятием, осуществление которого стало возможно, благодаря помощи и содействию многочисленных международных организаций.

Этому мероприятию придается особо важное значение, так как в течении последних десяти лет Армения подверглась серьезным демографическим изменениям: существенно изменилось социальное положение населения страны.

Ни в одной стране мира невозможно развить экономику, осуществить политические, экономические и социальные преобразования, не имея точных статистических данных о населении страны.

Высоко ценя большую работу, выполненную Национальным статистическим агенством РА, комиссиями марзов, а также Организацией Объединенных Наций и другими организациями – донорами, при их финансовой и технической поддержке, уверен, что публикация результатов переписи населения поможет решению многих важных задач, от которого выиграет , в первую очередь, население Республики Армения.

Հ. Կարապետյան
H. Karapetyan
Г. Карапетян

ՀՀ Արագածոտնի մարզպետ
Marzpet of RA Aragatsotn marz
Марзпет марза Арагацотн РА

Ուղերձ

Մարդահամարը չափազանց կարևոր է յուրաքանչյուր երկրի համար: Այն անհրաժեշտ է մարդկային ռեսուրսները, նրանց հնարավորությունները ճշտելու, երկրի ներքին և արտաքին հասարակական ու տնտեսական կյանքը ծրագրավորելու, զարգացման գերակայությունները և առաջնահերթությունները որոշելու, զարգացման օրինաչափությունները կանխատեսելու համար:

Առանց երկրի մարդկային ռեսուրսների մասին հստակ տեղեկություններ ունենալու, անհնարին է լուրջ ներքին և արտաքին տնտեսական ու սոցիալական քաղաքականություն մշակել և իրականացնել, կանխել անցանկալի զարգացումները, որոշակիացնել երկրի տնտեսության և պաշտպանունակության բարձրացման ուղղությունները ու նպատակները:

Մարդահամարը մեզ համար կարևոր է այնքանով, որ անհրաժեշտ է ճշտել նաև միգրացիայի սահմանները, որոնք անցած տարիներին անվերահսկելի են եղել: Այդ պատճառով հանրապետության բնակիչների մի մասը, փաստորեն, զրկվել է այն պետության աջակցությունից և օգնությունից, որի քաղաքացիներն են իրենք: Այս բնագավառում վերջապես անհրաժեշտ է կարգ ու կանոն սահմանել, միջոցառումներ մշակել միգրացիոն երևույթները կանոնակարգելու համար:

Message

Census is very important for each country. It's necessary for defining the human resources, their abilities, for programming the internal and external social and economic life of the country, for defining the development priorities, for projecting the regularity of the development.

It's impossible to design serious internal and external, social and economical policies and realize, prevent undesirable developments, to define the increasing directions and aims of the advancement of the country's economy and defensibility without having exact information about the human resources.

The Census is necessary for us, because it's important to confirm also the boundaries of migration, which haven't been controlled lately. For this reason, part of the population, in fact, has lost the assistance and privileges of the state, to which they belong, and whose citizens they are. In this aspect, at last, it's necessary to determine the law and the rules, to develop measures for regulation of migration processes.

Послание

Перепись населения очень важна для любой страны. Она необходима для уточнения человеческих ресурсов, их возможностей, для программирования внутренней и внешней экономической и общественной жизни страны, для решения первостепенности ее развития, предосмотрение его закономерностей. Не имея точной информации о человеческих ресурсах страны, не возможно выработать и осуществить серьезную внутреннюю, внешнюю и социальную политику, предотвратить нежеланное развитие, уточнить цели и направления повышения экономики и обороноспособности.

Перепись населения нам необходима, т.к. необходимо уточнить границы эмиграции, которые в прошлые годы не контролировались. По этой причине часть населения Республики, фактически, лишилась поддержки и помощи государства,гражданами которого они являются. В этом деле необходимо навести порядок, выработать мероприятия, регламентирующие миграционные явления.

Ս. Սարգսյան
S. Sargsyan
С. Саргсян

ՀՀ Արարատի մարզպետ
Marzpet of RA Ararat marz
Марзпет марза Арарат РА

Ուղերձ

Հարգելի պարոն Մնացականյան, 2001թ. ՀՀ վիճակագրական ծառայությունների, մարզային և տեղական հանձնաժողովների կողմից, ՀՀ անկախության պայմաններում առաջին անգամ կատարվեց ազգաընվեր և ազգապահպան մի աշխատանք, որը յուրահատուկ նշանակություն կունենա ՀՀ սոցիալ-տնտեսական զարգացման ուղղությունների մշակման, սոցիալական և ժողովրդագրական հետազոտությունների, աշխատանքային ռեսուրսների տեղաբաշխման և օգտագործման ուսումնասիրման, բնակչության թվաքանակի և կազմի, ընթացիկ հաշվառման ու կանխատեսումների համար. մի խոսքով, այն իր մեջ պարունակում է թե՝ տնտեսական, թե՝ քաղաքական, թե՝ ռազմական նշանակություն:

Այո, շուկայական հարաբերություններին անցնելու, հասարակության ավելի դեմոկրատացման, բոլոր ոլորտներում մարդկային գործոնի ակտիվացման պայմաններում մարդահամարի անցկացման նշանակությունն ավելի է մեծանում:

Արարատի մարզում ստեղծված մարզային և, ըստ բնակավայրերի, տեղական հանձնաժողովները, մարզային, տարածաշրջանային վիճ. գործակալության աշխատակիցների հետ համագործակցելով, ամեն ինչ արեցին, որպեսզի մարդահամարի գործընթացն անցկացվի ՀՀ օրենքի պահանջներին համապատասխան:

Մարզում գործող հանձնաժողովների հետ տարված անհրաժեշտ ուսուցողական աշխատանքների շնորհիվ յ ուրաքանչյուր անդամ պատասխանատվության բարձր զգացումով մոտեցավ մարդահամարի գործընթացին, և կատարված աշխատանքները, որոնց հենքի վրա լույս կտեսնի վիճակագրական ժողովածուն, կնպաստեն մեր հայրենիքի թե տնտեսական, թե

Message

Dear Mr. Mnatsakanyan,

The national undertaking that took place in 2001 in Armenia by the National Statistical Service, by regional and local commissions, in the conditions of independence , will have a special significance for designing of socio-economic development directions, for the social and demographic surveys, for the distribution of labor resources, for estimating the size and structure of population, for the current estimations and projections. In a word, it contains economic,social and political significance.

Yes, the importance of census is rising in the conditions of proceeding towards market relations, the democratization of society, the activation of human factor in all spheres.

The regional and local commissions created in Ararat marz collaborating with the staff of the regional statistical agencies, did their best in order to undertake the process of the census, according to the request and acquirements of the of the law of the Republic of Armenia.

Each member approached the process of the census with high sense of responsibility, thanks to the necessary training efforts with the regional commissions, and these efforts, on the basis of which the statistical collection will be published, will promote the economical and cultural intensification and powerfulness of our motherland. And on this basis a book will be published, which will be very interesting for everyone, I'm sure, and it will help people to get answers to their questions.

Послание

Уважаемый г. Мнацаканян!

В 2001г. местными и марзовыми комиссиями, комиссией статистической службы РА впервые, в условиях независимости выполнена работа, которая будет иметь особое значение в деле разработок пути социально–экономического развития, социальных и демографических исследований, распределения и использовния трудовых ресурсов, численности и состава населения, текущего учета и предвидений, словом,содержит в себе и экономическое, и политическое, и военное значение.

Да, в условиях перехода к рыночным отношениям, демократизации, активизации человеческих факторов во всех сферах жизни увеличивается значение переписи населения.

Созданные в марзеАрарат и по месту жительства местные комиссии, сотрудничая с работниками территориального статистического агентства, сделали все, чтобы процесс переписи населения РА шел согласно требованиям закона Республики Армения. Благодаря необходимым обучающим работам, проведенным с действующими комиссиями, каждый ее член с чувством высокой ответственности подошел к делу переписи населения, а выполненная перепись будет положена в основу статистического сборника, который выйдет в свет и будет способствовать увеличению экономической, культурной и военной мощи нашей страны.Я уверен, что сборник заинтересует всех, поможет людям получить ответы на все, интересующие их вопросы.

ռազմական և թե մշակութային հզորացմանը: Ես համոզված եմ, որ ժողովածուն կհետաքրքրի բոլորին, կօգնի մարդկանց ստանալ իրենց հետաքրքրող շատ հարցերի պատասխաններ:

Ա. Հերոյան
A. Heroyan
А. Героян

ՀՀ Արմավիրի մարզպետ
Marzpet of RA Armavir marz
Марзпет марза Армавир РА

Ուղերձ

Անչափ կարևորելով 2001թ. հոկտեմբերի 10-19-ը Հայաստանի Հանրապետության ստեղծումից հետո առաջին անգամ անցկացված մարդահամարի նշանակությունը՝ մարդահամարի մարզային հանձնաժողովը մեծ պատասխանատվությամբ ստանձնեց մարդահամարի նախապատրաստական աշխատանքների կազմակերպումն ու անցկացումը:

Ողջունում ենք ՀՀ 2001թ. մարդահամարի վիճակագրական ժողովածուի մշակման և կազմման աշխատանքների ավարտը՝ ՀՀ Ազգային վիճակագրական ծառայության մարդահամարի վարչության կողմից և ցանկանում, որ մարդահամարի ընթացքում ձեռք բերված բոլոր արժեքավոր տեղեկությունները ծառայեն Հայաստանի Հանրապետության սոցիալտնտեսական, ինչպես նաև ժողովրդագրական խնդիրների լուծմանը՝ ի շահ մեր ժողովրդի:

Message

Giving great importance to the realization of Census 2001 of RA for the first time after the creation of the Republic of Armenia, the regional commission of the census assisted the works of census organization and conduction with great responsibility.

Welcoming the finish of thedata processing and the development of the statistical publication of the census of RA by the Census Department of National Statistical Service, and wish, that all the valuable information taken during the Census will serve for the solving of social-economical, as well as the demographic problems of the Republic of Armenia, in the favor of our people.

Послание

Придавая большое значение переписи населения, проведенной впервые, после создания Республики Армения с 10-19 октября 2001г., комиссия по переписи марза Армавир с большой ответственностью взялась за подготовительную работу организации и проведения переписи населения.

Приветствуем окончание работ по разработке и составлению статистического сборника переписи населения Национальной статистической службы РА и желаем, чтобы вся приобретенная во время переписи ценная информация, представленная управлением Национальной статистической службы переписи населения РА служила решению социально-экономических, а также демографических задач во благо нашего народа.

Վ. Հակոբյան
V. Hakobyan
В. Акопян

ՀՀ Գեղարքունիքի մարզպետ
Marzpet of RA Gegharkunik marz
Марзпет марза Гегаркуник РА

Ուղերձ

Հայաստանի Հանրապետության 2001 թվականի մարդահամարը, լինելով առաջինը մեր երկրի անկախության պայմաններում, բացի իր բուն նշանակությունից, արժևորվում է նաև պատմական և քաղաքական տեսանկյունից: Որպես համապետական նշանակության կարևորագույն միջոցառում, մարդահամարը Գեղարքունիքի մարզում կազմակերպվեց և անցկացվեց պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմինների սերտ փոխհամաձայնության ու համագործակցության պայմաններում:

Չնայած առաջինը լինելուն անխուսափելիորեն ուղեկցող դժվարություններին և մարզի տարածքի մեծությունով պայմանավորված բարդություններին, մարդահամարը Գեղարքունիքի մարզում անցկացվեց բավարար չափով կազմակերպված և արդյունավետ: Մարդահամարի կազմակերպման և անցկացման ամբողջ ընթացքը գտնվում էր մարզպետարանի համապատասխան բաժինների և անձամբ մարզպետի ուշադրության կենտրոնում:

Ողջունելով մարդահամարի կազմակերպման և անցկացման աշխատանքներում Հայաստանի Հանրապետության Ազգային վիճակագրական ծառայության աշխատակիցների ներդրումը, ցանկանում եմ նաև շնորհակալություն հայտնել մարզպետարանի, համայնքապետարանների աշխատակազմերի և պետական մյուս մարմինների մարդահամարի աշխատանքներին մասնակցած աշխատակիցներին՝ ցուցաբերած բարեխիղճ և պարտաճանաչ աշխատանքի համար:

Message

The Census of 2001 in the Republic of Armenia, being the first in the conditions of independence of our country, besides its meaning, has the great value from the historical and political view point.

As a state important action, the Census in Gegharkunik marz was organized and conducted in the conditions of great interference and assistance cooperation of the state and local government. Though lots of difficulties appeared in Gegharkunik marz because of the first time and of the complications due to the size of the territoty, Census was organized rather successful. The whole process of the Census organization and conduction has been under the careful control of appropriate divisions of the regional centre and the marzpet himself.

Welcoming the investment of the staff of National Statistical Service of the Republic Armenia, I wish to say words of gratefulness to all the employees participated in the census works from marzpetaran, census commissions and other self-governmental bodies for their responsible and conscientious work.

Послание

Перепись населения РА 2001г. будучи первой в условиях независимости нашей страны, кроме собственного своего значения, оценивается также с исторической и политической точки зрения.

Как важное мероприятие с общегосударственным значением, перепись населения в марзе Гегаркуник организована и проведена в условиях взаимопонимания и сотрудничества государственных органов управления и органов местного самоуправления. Несмотря на то, что эта перепись населения была первой и, естественно, сопровождалась неизбежными трудностями, обусловленными территориальной величиной, перепись населения в марзе провели организованно и результативно. Организация и проведение переписи населения все время находились в центре внимания марзпета и соответствующих отделов марзпетарана.

Приветствуя работников Националной статистической службы РА, выражаю благодарность всем государственным и другим руководителям и участникам за проявленную ответственность в деле организации и проведения переписи населения РА 2001г.

Հ. Քոչինյան
H. Kochinyan
Г. Кочинян

ՀՀ Լոռու մարզպետ
Marzpet of RA Lori marz
Марзпет марза Лори РА

Ուղերձ

Մարդահամարը ցանկացած երկրում համարվում է տվյալ երկրում իրականացվող ամենախոշոր միջոցառումներից և նշանակալից է ոչ միայն իր մասշտաբներով, այլև իր նշանակությամբ:

Մեր երկրի պարագայում մարդահամարի անցկացումը կարևորվում է երիցս, քանզի անկախության ձեռքբերումից ի վեր այն ինքնուրույն և առաջինը լինելով, մեզանում չափազանց կարևոր դեր է խաղում երկրի սոցիալ-տնտեսական զարգացման ծրագրավորման խնդիրների լուծման համար:

Մարդահամարի միջոցով ձեռք բերված համապատասխան տեղեկատվությունն ու ցուցանիշները հիմք են հանդիսանում քաղաքական վճիռներ կայացնող ատյանների համար, պատկերացում տալիս երկրի ժողովրդագրական իրավիճակի և դրա դինամիկայի մասին, բացահայտում երկրի բնակչության տեղաշարժի իրական պատկերը: Լինելով Լոռու մարզում մարդահամարի անցկացման հանձնաժողովի նախագահը, կարևորության բարձր գիտակցումով եմ մոտեցել մեր երկրի համար համապետական նշանակություն ունեցող այդ խնդրի իրականացմանը Լոռու մարզում:

Նույնը պահանջել եմ նաև հանձնաժողովի անդամներից, խնդրին առնչվող մարզային կառույցներից և, հատկապես, տեղական ինքնակառավարման մարմինների ղեկավարներից:

Message

The Census in any country is considered to be the greatest action and is of great necessary not only by its dimensions, but also by its signiificance.

In the conditions of our country the realization of the Census is thrice important, for since gaining the independence, as being the first one and independent, plays a very important role for solving of the problems of programming the socio-economical development.

The information and indexes obtained by the results of the Census are considered to be the basis for political decision-makers, give the picture of demographic situation of the country and its dynamics, discovers the real picture of migration of the country's population. As the head of the commission for the census conducction in the Lori Marz, I have approached to the realization of this public action with great sense of responsibility and importance.

The same I have required form the members of the commission, marz's structures and especially from the authorities of the of the local self-government bodies. I can assure that each person has done his duty with high level, for which I am grateful to them and I give my thankfulness to those participants who put their private investments for the Census realization.

Послание

В любой стране перепись населения считается самым крупным мероприятием, значимым своими масштабами.

В условиях независимости нашей страны проведение переписи населения становится важным втройне, так как после установления независимости, будучи первой и самостоятельной, перепись населения играет черезвычайно важную роль в решении задач социально-экономического развития.

Приобретенные соответствующие сведеня и показатели являются основой для инстанций, исполняющих решения, дает представление о демографической действительности и ее динамике, выявляет реальную картину миграции населения.

Будучи председателем комиссии переписи населения в марзе Лори, сознавая важность значения переписи населения для нашей страны, я со всей ответственностью подошел к решению задачи, как к задаче, имеющей общегосударственное значение.Того же потребовал от членов комиссии, связанных со структурами марза и, особенно, от местных органов самоуправления.

Могу уверенно заверить,что они выполнили обязанности, возложенные на них, за что выражаю свою признательность и благодарность всем участникам за личный вклад в дело переписи населения РА.